

RUH SAĞLIĞI IRK VE KÜLTÜR

Suman Fernando

Çeviri: Feyza Doğan

SUMAN FERNANDO

Aslen Sri Lankalı olan yazar, lisans eğitimini İngiltere’de tamamlar. NHS’de yirmi yıl boyunca uzman psikiyatrist olarak görev yapmasının yanı sıra, Batı kaynaklı psikoloji disiplinine karşı eleştirel yaklaşımlarıyla da tanınan bir akademisyendir. Çeşitli psikolojik danışma heyetlerinde görev alan Fernando; kültürlerarası meseleler ve psikoloji ilişkisi, ırkçılık ve psikoloji ilişkisi, ruh sağlığı alanındaki hizmetlerin geliştirilmesi ve düşük gelirli ülkelerdeki ruh sağlığı hizmetlerinin iyileştirilmesi gibi konulardaki çalışmalarını sürdürmektedir.

FEYZA DOĞAN

1994 yılında Bursa’da doğdu. Bursa Uludağ Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünden 2017 yılında çift lisans derecesiyle mezun oldu. Lisansüstü çalışmalarını yürütürken Birleşik Krallık’ta iki yıl boyunca ilköğretim kademesinde öğretim elemanı olarak çalıştı. Çocukların felsefi düşünme becerileri ve resimli kitaplarla felsefe alanındaki çalışmalarını sürdürmekte olup 2023 Güz dönemi itibarıyla Orta Doğu Teknik Üniversitesi Erken Çocukluk Eğitimi programında doktora eğitimine devam etmektedir.

İÇİNDEKİLER

Teşekkür	11
Giriş.....	13

1. KISIM TEORİ VE GELENEK

1. Bölüm - Irk ve Kültür; Etnisite ve Kimlik	23
“Rk” Kavramı	24
Kültür	26
Etnisite	33
Kimlik	37
Topluluklar.....	44
Rkçılık	46
Özet	54

2. Bölüm - Ruh Sağlığına Yönelik Geleneksel Yaklaşımlar.....57

Giriş	57
Batı Kökenli Psikoloji Disiplini ve Psikiyatri Gelenekleri.....	59
Tıbbi İnanç Sistemleri	67
Damgalama ve Şizofreni Tanısı	70
“Kültüre Bağlı” Sendromlar	73
Kültürel Geleneklerin Karşılaştırılması.....	74
Kültürlerarası Duygusal İfade.....	80
Özet	83

3. Bölüm - Psikiyatrinin Arka Planı ve Kültürü85

İslam Tıbbında Ruh Hastalığı.....	86
Batı Psikiyatrisinin Başlangıcı.....	91
Batı’ya Özgü Akıl Hastaneleri Hareketi ve Toplum Temelli Bakım.....	99
Özet	104

4. Bölüm - Psikiyatride Irkçılık105

Zihin ve Ruh Hastalığı.....	107
Psikolojik ve Zihinsel Farklılıklar.....	110
Savaş Sonrası Psikiyatri ve Psikoloji Disiplini	112
Tanılamada Irkçılık	114
Savaş Sonrası Sosyal ve Kültürel Çalışmalar.....	118
İngiltere Ruh Sağlığı Hizmetlerinde Irkçılık.....	120
Özet	123

5. Bölüm - Ruh Sağlığında Değişen Söylemler.....125

Psikiyatri Üzerindeki Baskılar.....	126
-------------------------------------	-----

İyileşme	127
Spiritüellik.....	132
Değerler	137
İyi Oluş.....	141
Dayanıklılık	145
Özet	147

6. Bölüm - Travma ve Travma Sonrası Stres;

Izdırıp ve Şiddet	153
Medikal Patoloji Olarak Travma.....	155
Sosyal Izdırıp ve Şiddet.....	162
Özet	165

2. KISIM UYGULAMA VE YENİLİK

7. Bölüm - Psikiyatri Pratiği: Ön Yargı ve Emperyalizm	171
Avrupa-Amerika Sahnesi: Irksal Ön Yargı.....	171
Küresel Sahne: Psikiyatrik Emperyalizm	182
Özet	193

8. Bölüm - Ruh Sağlığında Asya ve Afrika “Terapisi” **195** |

Asya Yaklaşımları.....	196
Spiritüel İyileştirme ya da İyileştirme Ritüelleri.....	202
“Tibet Psikiyatrisi”	204
Çin Tıbbı.....	206
Afrika Yaklaşımları.....	207
Kültürlerarası İş Birliği	210
Özet	214

9. Bölüm - Düşük ve Orta Gelirli Ülkelerde Ruh Sağlığı.....215

Giriş	216
Hizmet Sunumuna İlgisi.....	218
Güncel Sahne.....	221
Farklı Sistemlerin Etkinliği.....	229
Zorluklar ve Sınırlılıklar.....	233
Özet	235

10. Bölüm - Yüksek Gelirli Ülkelerdeki

Mültecilerin Ruh Sağlığı237

Giriş	238
Ruh Sağlığının Anlamı.....	240
Ayrımcılık, Irkçılık ve Sosyal Dışlanma.....	240
Sürgün ve Kayıp.....	241
Travma ve Sürgün Karşısında Dayanıklılık.....	243
Özet	244

11. Bölüm - Ruh Sağlığı Tedavilerinde Birlik Arayışları247

Giriş	248
Psikiyatrik Teknikler	249
Veri Analizi ve Yasal Çerçeve	253
Bitkisel İlaçlar	254
Akupunktur	255
Yoga.....	257
Japon Psikoterapileri.....	258
Trans Hâlleri, Ekstazi ve Rüyalarda	264
Şeytan Çıkarma.....	266
Özet	267

12. Bölüm - Herkes İçin Ruh Sağlığı.....	269
Ruh Hastalığını Yeniden Tanımlama.....	269
Ruh Sağlığını Yeniden Yapılandırma	271
Ruh Sağlığının Desteklenmesi	276
Değişimi Teşvik Eden Sistemler Geliştirme	278
Özet	282
Kaynakça	285
Dizin.....	323

TEŞEKKÜR

Psikiyatri, psikoloji, antropoloji ve din alanlarında yapılmıő bilsimsel araőtırmalara, özellikle de bunların birkaőından aynı anda faydalanan disiplinlerarası çalıőmalara çok Őey borçluyum. Yine de farklı disiplinlerden çok sayıda akademisyenle yaptığım tartıőmadan aldığım ilham, bu zamana kadar tanıőtıđım hastalar ya da danıőanlarımla konuőarak edindiğim iğörü ve hepsinden önemli si arkadaőlarımla ve ailemin desteği olmadan bu kitabı yazamazdım.

Kitabı üçüncü baskı için gözden geçirirken güncel çalıőmalardan, ruh sağlığı hizmetlerinden yararlananlarla ve bu alanda hizmet verenlerle son on yılda yaptığım tartıőmalardan; Sri Lanka'daki ruh sağlığı, toplum kalkınması ve psikososyal destek birimlerinde çalıőanlardan ve Kanada, Hollanda ve İngiltere'deki sosyal ve kültürel psikiyatri alanındaki meslektaőlarımdan edindiğim bilgilerden ziyadesiyle yararlandım. Üçüncü baskının hazırlanmasında destek ve yardımlarını esirgemedikleri için Palgrave Macmillan Yayınevi alıőanları Kate Llewellyn ve Catherine Gray'e de en az, yukarıda ismini zikrettiğim kiői ve kurumlar kadar minnettarım.